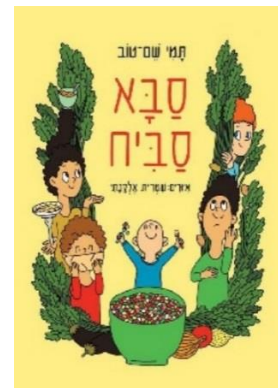

סבא סביח

כתבה: תמי שם-טוב

איורים: שמרית אלקנתי

הוצאת כנרת זמורה ביתן 2017

על הספר

נכדיו של סביח תמהים ששמו שהוא שם של מאכל. הסיפור מתגלגל מכאן לעלייתו של הסבא לארץ מעיראק, ולמקצת ממנהגי אותה עדה שהשפיעה והשתלבה בחיי יום יום בארץ.

הפעלות

ענו!

מקום וזמן

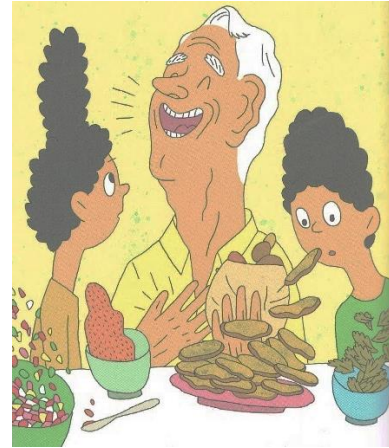
- היכן מתרחש הסיפור?
- באיזו שעה של היום?
- מדוע, לדעתכם, בחרה המחברת שהסיפור יתרחש בשעת היום הזאת?
- איך קשורים לכך הגיבורים הראשיים?

גיבורי הסיפור

- מי הוא גיבור ראשי של סיפור בדרך כלל?
- מי הם הגיבורים הראשיים של הסיפור הזה?
- האם, לדעתכם יכול להיות גיבור של סיפור לא יצור חי?

- מי עוד יכול להיות גיבור הסיפור הזה? הסביר

סביח - הסב

- מהן תכונותיו המיוחדות של הסב, מה מאפיין אותו?
המאירת שמרית אלקנתי ציירה את הסב במצבים שונים שמהם ניתן ללמוד על תכונותיו ואופיו, היעזרו באיורים בתשובותיכם.

- באיזה שם עברי רצו האנשים בארץ לקרוא לסבא במקום סביח?
- איך אומרים סביח בנקבה?
- מה פירוש השם סביח?
- כיצד מתקשר שמם של התאומים לשמו של סבא?
- לפי דבריו של סבא, מלבד המנהג של ארוחת הבוקר המיוחדת הזו, אילו עוד דברים הביאה העליה מעיראק לארץ?

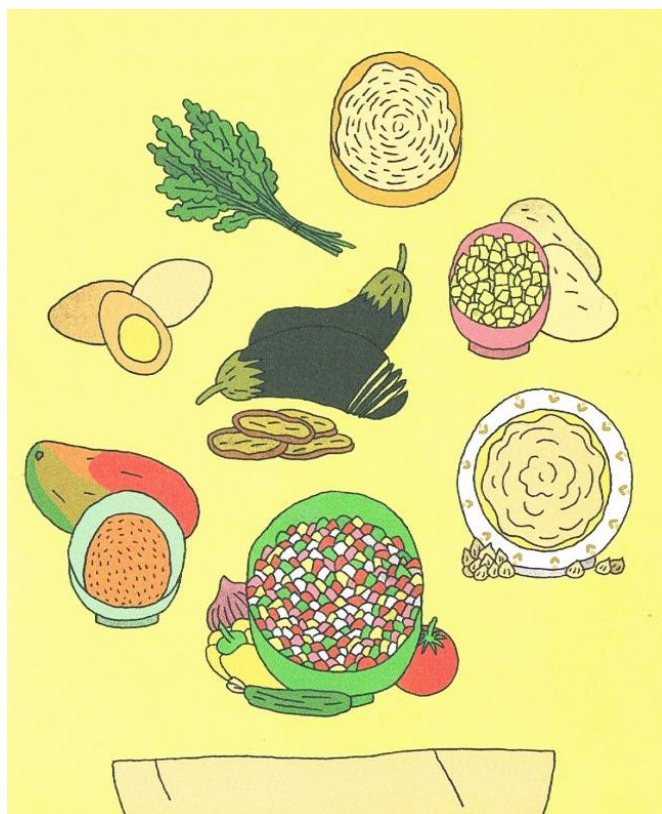
- אילו מאכלים ומנהגים אתם מכירים במשפחתכם? מאין הגיעו מאכלים ומנהגים אלה?

לשנות או לא לשנות

דיון בקבוצה

- מה דעתכם על החלפת השם כאשר מגיעים לארץ אחרת? התחלקו לשתי קבוצות, האחת תהיה בעד החלפת שם והשנייה נגד. לאחר שתכתבו את כל הנימוקים בעד ונגד, ערכו הצבעה והגיעו להחלטה.

סביח – המאכל

- ממה מורכב המאכל סביח?
- מתי נהגו האנשים בעיראק לאכול אותו?
- מה הקשר לשם המאכל ולזמן שבו אכלו אותו?

- איך קיבל המאכל בארץ את שמו?
- האם אכלתם סביח?
- איך מורכב הסביח שלכם?
- האם שמעתם על עוד מאכלים שנקראים בשמות של אנשים? באתר: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_foods_named_after_people ניתן למצוא שמות של מאכלים מארצות שונות שנקראים על שם בני אדם.
- האם שמעתם על אנשים שנקראים בשמות של מאכלים? (למשל עינב)

מפגשי משפחה

בתמונה שלפניכם נראית המשפחה של סבא סביח וסבתא רישל (רחל) מתיישבת לאכול.

- התבוננו באיור וציינו מי היושבים ליד השולחן ואיזה קשר משפחתי יש ביניהם.

- ציירו על פי האיור של שימרת אלקנתי מפגש משפחתי שלכם. כתבו מתי המשפחה המורחבת שלכם נוהגת להיפגש, האם יש מאכל מיוחד

שאתם אוכלים במפגש זה . (הכוונה חוץ ממאכלי חג כמו מצות בפסח,
לביבות, סופגניות או אוזני המן)

- כתבו איך מכינים אותו, הקפידו על מבנה נכון של הוראות בישול:
שימו לב למבנה הוראות הבישול בעמוד האחרון בספר:
תחילה כותבים את-----
אחר כך כותבים את-----
- האם יש מאכל משפחתי מיוחד רק לכם ולמשפחה הקטנה שלכם?
- ספרו עליו וכתבו הוראות בישול על פי המבנה של הוראות בישול בספר.
- הציעו למורה לערוך מפגש כיתתי של מאכלים הקשורים לארצות המוצא שלכם, של ההורים ו/או הסבים.
- לקראת המפגש הכינו חוברת בישול עם צילומים של המאכלים והוראות בישול מתאימות.

מקור השם סביח

1. לפי הספר הסביח נקרא על שם המוכר סביח ברמת גן. זה כנראה הפירוש הנכון. ואולם יש גם פירושים נוספים:
2. פירוש נוסף הוא על פי המילה **סבאח** שפירושה בערבית בוקר כי זוהי ארוחת בוקר.

תרגיל

- המציאו שמות לארוחות בוקר בשפות שונות, לדוגמה:
אם בוקר טוב בערבית אומרים סבאח אל ח'ר - שם המאכל הוא סביח
אם בוקר טוב בגרמנית אומרים גוטן מורגן שם המאכל הוא-----
אם בוקר טוב באנגלית אומרים גוד מורנינג שם המאכל הוא-----
- השלימו שפות, היעזרו במבוגרים:
אם בוקר טוב ב-----אומרים----- שם המאכל הוא-----
אם בוקר טוב ב-----אומרים----- שם המאכל הוא-----
אם בוקר טוב ב-----אומרים----- שם המאכל הוא-----

3. פירוש נוסף הוא ראשי תיבות של המילים

ולט ביצה יותר חציל

אלה הם ראשי תיבות מדומים, כלומר הם נוצרו על פי מילה קיימת ולא באמת מצירופי מילים.

דוגמאות נוספות של ראשי תיבות מדומים:

שבת=שינה בשבת תענוג

תרגיל:

• המציאו ראשי תיבות לשמות פרטיים

למשל

שירה= שמש יפהפיה ראיתי היום

תאומים

שמותיהם של התאומים בספר הם קרן ואור וביחד קרן-אור.

• הציעו שמות לתאומים/תאומות לבן ובת על פי עקרון שתבחרו:

שמות שמופיעים באותו הקשר בתנ"ך, צירוף ידוע, חריזה, משמעות משותפת, צלילים משותפים, שמות מיצירות ספרות, שמות מההיסטוריה, סתם שני שמות שאתם אוהבים.

הכינו

ד"ר רחל עזוז

ד"ר איה מרבך

מחברות ספרי לימוד בחינוך לשוני.